

№139 ЛЮТИЙ
2017

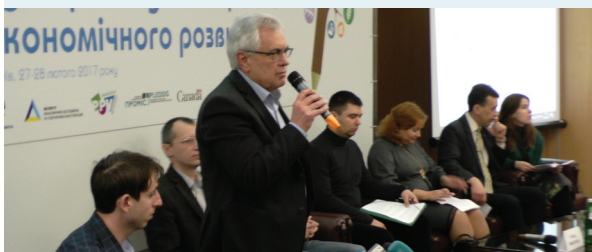
Директор видання: Маргарита Юрченко
Експерти: Мирослав Пітцик
Олександр Слобожан
04053, Україна, Київ,
вул. Січових Стрільців, 73, 11 поверх
тел. (44) 486 2878,
факс (44)486 2812

АСОЦІАЦІЇ МІСТ УКРАЇНИ

ЧИТАЙТЕ В НОМЕРІ:

АМУ: хроніка, події, коментарі

М. Пітцик: «Комунальні установи – найоптимальніша форма співпраці громадських організацій та органів місцевого самоврядування»

27-28 лютого 2017 року в Києві Асоціація міст України провела Національну конференцію «Аутсорсинг для місцевого економічного розвитку».

стор.3

Фахівці з охорони здоров'я з усієї України вивчали досвід Кропивницького в рамках програми «Маршрути успіхів»

стор. 7

Життя українських міст

Київ, Одеса, Івано-Франківськ, Чернівці,
Горішні Плавні, Дрогобич

стор. 11

ПУЛЬС РЕФОРМ

Фахові секції АМУ обговорюють «законодавчі карти» реалізації секторальних стратегій реформ, розроблених Проектом ПУЛЬС

стор. 14

Консультації спеціалістів

Роз'яснює Аналітичний центр
Асоціації міст України

стор. 18

Місцеве самоврядування за кордоном

10 великих європейських міст прагнуть стати вільними від автомобілів (огляд)

стор. 21

Актуальна тема

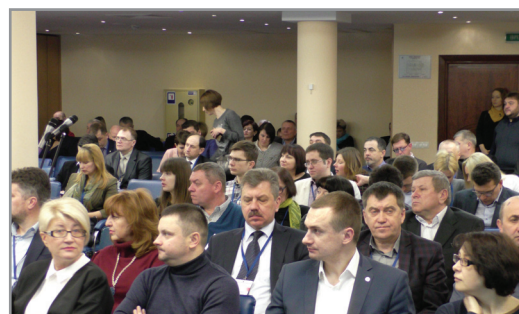
Мирослав Пітцик: Нарешті відбувся довгоочікуваний день місцевого самоврядування у Верховній Раді (інтерв'ю)

стор. 25

www.auc.org.ua

Видання здійснене в рамках Проекту USAID ПУЛЬС, який Асоціація міст України впроваджує за підтримки Агентства США з міжнародного розвитку. Впровадження проекту стало можливим завдяки підтримці американського народу, здійсненій через Агентство США з міжнародного розвитку. Зміст не обов'язково відображає думку USAID або Уряду США.

27-28 лютого 2017 року в Києві Асоціація міст України в рамках проекту USAID «Розробка курсу на зміцнення місцевого самоврядування в Україні» (ПУЛЬС) провела Національну конференцію з питань місцевого економічного розвитку.

У заході взяли участь близько 200 представників інституцій, діяльність яких спрямована на розвиток територіальних громад – громадських організацій, комунальних установ, інших. Також на Конференції були представлені міжнародні донорські організації, які реалізують проекти у сфері розвитку громад.

У робочих матеріалах учасники заходу отримали видання, підготовлені експертами Асоціації, - «Рекомендації з підготовки проектів розвитку територіальних громад» (методичний посібник) та навчальний посібник «Фандрейзинг».

Відкрив Конференцію Виконавчий директор АМУ **Мирослав Пітцик**. У вступному слові він, зокрема, зазначив: «Окрім децентралізаційної реформи, нам цього року доведеться впроваджувати галузеві реформи. Громадам слід мислити категоріями проектів і спільними зусиллями їх реалізовувати».

У вступній частині Конференції в ході дискусії «Секторальні реформи та розвиток громад: синхронізація» галузеві аналітики Асоціації розповіли про Секторальні стратегії, розроблені АМУ, та шляхи залучення громадських організацій до управлінських рішень, їх практичного втілення на місцях. Експерти висловили бачення можливостей залучення ГО до надання послуг жителям міст у сферах: охорона здоров'я, освіта, ЖКГ, соціальний захист, місцевий розвиток, адміністративні послуги.

Представники компанії PPV Knowledge Networks презентували учасникам веб-інструментарій економічного розвитку територій. Ця агенція економічного розвитку зі Львова реалізує проекти економічного розвитку територій, що формуються за принципами міжсекторної взаємодії. Презентовані інструменти доступні у мережі Інтернет на сайті <http://prorozvytok.com/>.

Проект ПУЛЬС представив курс дистанційного навчання «Підготовка та впровадження проектів розвитку громад», який з квітня буде доступний на платформі «PROMETHEUS» www.prometheus.org.ua.

На трьох паралельних засіданнях тематичних секцій учасники та представники міжнародних проектів обговорили питання взаємодії з малим та середнім бізнесом, підходи до вибору інструментів місцевого економічного розвитку, створення розвиткових інституцій у громаді.

Секція І. Стратегічне планування розвитку малого та середнього підприємництва як елемент регіонального (місцевого) розвитку

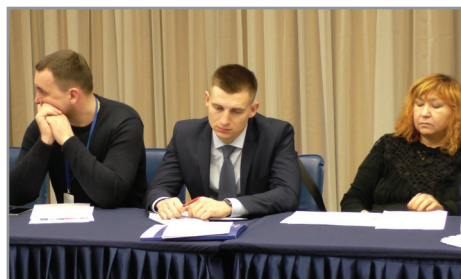

Засідання проведено у співпраці з Програмою USAID «Лідерство в економічному врядуванні» (USAID ЛЕВ). Модератором виступила Ольга Красовська, провідний науковий співробітник Інституту економічних досліджень та політичних консультацій, координатор конкурсу Дорожніх карт Програми USAID ЛЕВ.

В ході роботи секції виступили:

– Ігор Бураковський, голова Правління Інституту економічних досліджень та політичних консультацій, старший радник з економічних питань Програми USAID «Лідерство в економічному врядуванні» (USAID ЛЕВ), з презентацією «Роль діалогу бізнес-влада при підготовці стратегічних документів»;

– Оксана Кузяків, виконавчий директор Інституту економічних досліджень та політичних консультацій, координатор аналітичного компоненту Програми USAID ЛЕВ, з презентацією «Моніторинг ділових очікувань – основа для прийняття рішень в процесі стратегічного планування»;

– Ольга Красовська, провідний науковий співробітник Інституту економічних досліджень та політичних консультацій, координатор конкурсу Дорожніх карт Програми USAID ЛЕВ, з презентацією «Конкурс Дорожніх карт – як інструмент стимулювання участі ОГС в

розробці документів політики»;

– Катерина Кравчук, Громадська спілка «Центр «Регіональний розвиток», представила Дорожню карту розвитку малого та середнього підприємництва Тростянецької ОТГ Львівської області;

– Віталій Дорох, Хмельницька районна громадська організація «ПРАВО», презентував Дорожню карту розвитку малого та середнього підприємництва для зменшення регуляторних бар'єрів та покращення бізнес-середовища в місті Хмельнику Вінницької області;

– Вікторія Кулакова, Громадська організація «Агенція регіонального розвитку Таврійського об'єднання територіальних громад», презентувала Дорожню карту розвитку малого та середнього підприємництва Таврійського регіону.

У дискусії також взяли участь Андрій Дяченко, Каховський міський голова (Херсонська область), Наталія Погребна, Заступник директора департаменту – начальник управління бізнес клімату Київської обласної державної адміністрації.

Секція II - Підходи до вибору інструментів місцевого економічного розвитку

Модератором засідання секції виступив Володимир Воробей, виконавчий директор PPV Knowledge Networks.

Підходи до виборів інструментів МЕР презентували: Мік Мюллей, експерт з місцевого економічного розвитку програми USAID DOBRE, Вікторія Гриб, керівник департаменту з соціального розвитку ДТЕК, Ірина Соловей, президентка громадської організації Garage Gang, Володимир Кондзьолка, директор КУ «Інститут міста Дрогобича».

В ході дискусії учасники обговорили питання розробки проектів, залучення коштів на розвиток громад та використання можливостей різноманітних фондів.

Секція III - Створення розвиткових інституцій у громаді

Модератором роботи засідання виступив Андрій Гінкул, голова правління ГО «Центр реформ та місцевого розвитку» (м. Київ), експерт з територіального розвитку.

Досвід створення та роботи інституцій місцевого розвитку презентували:

– Олександр Кобзарев, директор КП «Інститут міста» (м. Львів);

– Ярослав Кирпушко, виконавчий директор ГО «Буковинський центр реконструкції та розвитку» (м. Чернівці);

– Назар Атаманчук, директор КП «Агенція стратегічного розвитку» м. Біла Церква;

– Павло Ярмій, виконавчий директор ГО «Інститут «Таврійське об'єднання територіальних громад» (м. Нова Каховка).

Наприкінці засідання секції Андрій Гінкул презентував власне бачення проблеми створення розвиткових інституцій у громадах.

На завершення першого дня Конференції модератори груп презентували підсумки роботи секцій.

28 лютого, у другий день роботи Конференції, відбулося пленарне засідання **«Презентація інституцій розвитку громад: досвід, проекти, практики взаємодії з органами місцевого самоврядування»**.

– Оксана Сахарова, заступник директора Агенції стратегічного розвитку м. Біла Церква, розповіла про реалізовані заходи та проекти.

– Аліна Дяченко, директор КП «Інститут розвитку міст», що працює у Вінниці, презентувала діяльність підприємства та головні завдання на поточний рік.

– Ірина Шевченко, представник КП «Інститут розвитку міста Кривого Рогу» детально зупинилася на пріоритетних напрямках роботи підприємства, окремо виділивши «місцеве ноу-хау» промисловий туризм.

– Віталій Галайчук, виконавчий директор ГО «Асоціація економічного розвитку Коломийщини» виступив з презентацією на тему «Співпраця органів місцевого самоврядування та громадського сектору як запорука сталого розвитку регіону».

– Роман Ханжин, менеджер проектів комунальної установи «Агенція розвитку Миколаєва», розповів про алгоритм діяльності агенції, окреслив плани на 2017 рік.

– Світлана Рожок, голова ГО «Центр розвитку громад Перспектива», презентувала діяльність своєї організації. «Основою сталого розвитку міста Ніжин є сприяння розвитку дієздатних конкурентоспроможних громад, здатних самостійно вирішувати власні та долучитись до вирішення загальноміських проблем», – підсумувала вона.

Із заключним словом після завершення презентацій виступив Виконавчий директор Асоціації міст України **Мирослав Пітцик**. «Ми послушали виступи представників громадських організацій, агенцій, комунальних підприємств та установ, що займаються розвитком територіальних громад. Узагальнюючи те, що ми почули, впевнений, що на старті найкращою формою співпраці громадських організацій та органів місцевого самоврядування є саме комунальні установи», – зазначив він. Саме такі розвиткові інституції мають багато переваг. Перш за все, співпраця з міською владою надає можливість розробити стратегію розвитку територіальних громад, використовуючи інформацію щодо наявних ресурсів (земля, нерухомість, інфраструктура, трудові ресурси тощо). «Для цього потрібно провести облік ресурсів, якими володіє громада», – підкреслив Виконавчий директор АМУ. Ще одна перевага комунальної установи, що займається розвитком громад, – це можливість використовувати кошти міського бюджету для впровадження проектів.

У рамках Конференції відбувся **Інформаційний ярмарок міжнародних проектів «Можливості для розвитку територіальних громад»**. Представники проектів «Громадяни в дії», ДОБРЕ, «Зміцнення місцевої фінансової ініціативи-II», Канадського фонду місцевих ініціатив та Міжнародного республіканського інституту розповіли про співпрацю з об'єднаними територіальними громадами, органами місцевого самоврядування, неурядовими та громадськими організаціями, озвучили умови фінансування проектів розвитку та ознайомили учасників з правилами подання заявок на конкурси.

Всі презентації, що прозвучали під час Конференції 27-28 лютого 2017 року, гоступні на сайті АМУ <http://auc.org.ua>

ФАХІВЦІ З ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я З УСІЄЇ УКРАЇНИ ВИВЧАЛИ ДОСВІД КРОПИВНИЦЬКОГО В РАМКАХ ПРОГРАМИ «МАРШРУТИ УСПІХІВ»

У лютому стартувала Програма обмінних візитів «Маршрути успіхів» для представників органів місцевого самоврядування, яку реалізує АМУ в рамках Проекту USAID ПУЛЬС. Головна мета - поширення кращих практик та успішного досвіду вирішення місцевих проблем та впровадження новацій, зокрема, завдяки зростанню місцевих бюджетів внаслідок децентралізації та отримання нових повноважень в процесі секторальної децентралізації.

16-17 лютого відбувся навчальний візит з вивчення досвіду організації надання медичних послуг та паліативної допомоги у Кропивницькому. Учасниками стали понад 40 лікарів та представників органів місцевого самоврядування, які опікуються галуззю охорони здоров'я, з 27 міст України.

Програма «Маршрути успіхів» стартувала саме із Кропивницького, адже місту є що показати. Завдяки бюджетній децентралізації та збільшенню доходів місцевих бюджетів вдалося досягти певних успіхів у розвитку галузі охорони здоров'я. Представники інших міст України мали змогу на власні очі побачити, що вдалося змінити всього за один рік в медичній галузі Кропивницького. «Зокрема, громада має високого рівня онкологічний диспансер, перинатальний центр та паліативне відділення в одному із стаціонарів Центральної міської лікарні. Це успіх. Саме тому програма візитів «Маршрути успіхів» розпочалася саме із Кропивницького», – підкреслив Виконавчий директор Асоціації міст України **М.Пітцик**. До впровадження проекту створення паліативного відділення в обласному центрі були залучені громадські організації. Так, навчанням персоналу паліативного відділення займалося громадське об'єднання «Українська ліга розвитку паліативної та хоспісної допомоги».

«Для нас велика честь і відповідальність приймати таке поважне професійне товариство. Ми готувались, щоб гостинно, цікаво, продуктивно презентувати вам сферу охорони здоров'я міста, зокрема, ключове питання вашого навчального візиту – організацію надання паліативної допомоги», – зазначив міський голова **А.Райкович**. Заступник Міні-

стра охорони здоров'я **П.Ковтонюк** та голова правління ГО «Українська ліга розвитку паліативної та хоспісної допомоги» **В.Князевич** наголосили необхідності реформування надання медичної та паліативної допомоги, розповіли про проблеми та перспективи галузі охорони здоров'я в Україні.

М.Пітцик презентував Секторальну стратегію «Охорона здоров'я», що була

розрахунку АМУ. Зокрема, він розповів про якісно нову первинну медичну та соціальну допомогу, яку кожен житель громади має отримувати безоплатно в «Центрі медико-соціальної допомоги громади». «Ми б не хотіли, щоб на первинному рівні залишився «голий» сімейний лікар. Це крок в нікуди. Ті країни, які вже давно запровадили у себе інститут сімейної медицини, на сьогоднішній день вже відходять від цього. Сімейні лікарі створюють асоціації, в які входять вузькопрофільні фахівці. Плюс до того вони мають свою лабораторію та діагностичні центри», – підкреслив М.Пітцик. За його словами, саме такими мають бути Центри медико-соціальної допомоги, де кожен мешканець громади зможе отримати якісну первинну медичну та соціальну допомогу.

Під час брифінгу П.Ковтонюк детально розповів про процес створення госпітальних округів. Саме громади повинні вирішити, як розвинути мережу їхніх лікарень, щоб населення могло отримувати якісну, сучасну медичну допомогу. «Ніхто не говорить, що ми повинні визначити, які лікарні закривати. Треба зрозуміти, які лікарні підсилити, а які пере-

профілювати на щось інше. Де варто побудувати дорогу, підсилити «екстренку», а де – лише якесь відділення. І цей план знають краще на місцях. Не МОЗ повинно планувати мережу, а регіони, громади. Саме вони є власниками закладів, і їм краще видно ситуацію на місці. Міністерство лише дає критерії чого треба прагнути», – наголосив заступник Міністра. Він зазначив, що Кропивницький має всі можливості увійти в реформу первинної ланки медицини одразу з її стартом. «На квітень ми плануємо затвердити всі нормативні акти, яких бракує сьогодні. Тоді ми зможемо прийняти зміни до бюджетного кодексу, аби запустити новий механізм фінансування первинної ланки медицини. Далі міста вирішують, чи готові вони до реформи. Реформа на місцях буде запущена тоді, коли місто цього захоче», – підкреслив П.Ковтонюк.

Заступник директора Національного інституту серцево-судинної хірургії імені М. М. Амосова **К.Руденко** повідомив, що кардіоцентр у Кропивницькому увійшов до 28 центрів України, які оперують на відкритому серці: «Це дуже складна і високотехнологічна операція. В минулому році зроблено вже більше ста таких операцій. Слід окремо похвалити наших колег із Кіровоградщини за те, що вони змогли налагодити допомогу хворим із гострим коронарним синдромом в режимі 24 години 7 днів на тиждень».

У рамках навчального візиту делегація відвідала медичні заклади обласного центру, зокрема, паліативне відділення Центральної міської лікарні та перинатальний центр.

ФАХІВЦІ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ ВЧИЛИСЯ ГОТУВАТИ ЗАКОНОПРОЕКТИ

Асоціація міст України у співпраці з Парламентським офісом місцевого самоврядування продовжує серію навчальних заходів - практикумів з розробки законодавства для посадових осіб органів місцевого самоврядування. Заходи з професійного розвитку АМУ реалізує у рамках проекту USAID ПУЛЬС.

Головна мета - отримання учасниками практичних знань і навичок з розробки проєктів нормативно-правових актів та супровідних документів, вивчення базових принципів законотворчої роботи та законодавчого процесу, ознайомлення з роботою Верховної Ради України та парламентських Комітетів.

Учасники визначаються Асоціацією на конкурсній основі з числа місцевих посадовців громад-членів АМУ, а після проходження навчання їм видаються сертифікати.

Нагадаємо, Парламентський офіс місцевого самоврядування був створений за ініціативою всеукраїнських асоціацій місцевого самоврядування розпорядженням Голови Верховної Ради України В.Гройсмана наприкінці 2015 року для підтримки процесу децентралізації та сприяння і допомоги органам місцевого самоврядування.

16-17 лютого відбувся практикум з розробки законодавства та адвокасі за напрямом «кадри та організація роботи ради» для фахівців органів місцевого самоврядування.

У першій день практикуму учасники – секретарі міських рад, керівники та фахівці структурних підрозділів виконавчих комітетів міських рад з організаційних питань та кадрів, представники об'єднаних територіальних громад – працювали у Верховній Раді України. Захід відкрили директор Центру аналізу та розробки законодавства Асоціації міст України **Я.Рабошук**, голова парламентського Комітету з питань державного будівництва, регіональної політики та місцевого самоврядування **С.Власенко** та заступник Керівника Апарату ВРУ **О.Мартиненко**.

Працівники Головного юридичного управління Апарату ВРУ та Інституту законодавства Верховної Ради України ознайомили учасників із законодавчою процедурою, правилами оформлення проєктів законів та основними вимогами до розробки нормативно-правових актів органів місцевого самоврядування. Актуальні питання нормативно-правових засад у сфері організації роботи та кадрового за-

безпечення обговорено час круглого столу за участі представників секретаріату Комітету з питань державного будівництва, регіонального розвитку та місцевого самоврядування, Міністерства соціальної політики, Національного агентства з питань державної служби, Київської міської ради.

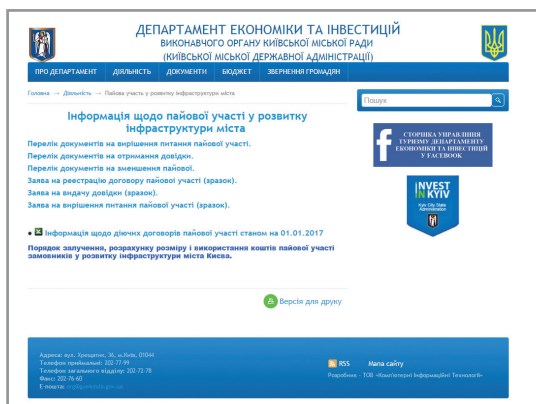
На другий день практикуму його учасники ознайомилися з роботою структурного підрозділу Секретаріату Київської міської ради та Виконавчої дирекції Асоціації міст України. Зокрема, експерт АМУ **В.Пархоменко** розповів про лобювання корпоративних інтересів територіальних громад у законотворчому процесі. Про особливості підготовки законопроектів доповіли експерти АМУ **В.Мякоход** та **В.Кравченко**. ВЕБ-інструментарій розробки законодавства на сайті Асоціації міст України та його використання в законопроектній роботі висвітила директор центру професійного розвитку та комунікацій АМУ **М.Юрченко**.

Із заключним словом виступив Виконавчий директор АМУ **М.Пітцик**. Він вручив учасникам практикуму сертифікати про проходження навчання від Верховної Ради та АМУ.

КИЇВ

Спеціальна програма веде облік та розраховує розмір пайового внеску в розвиток інфраструктури міста

У Київській міській державній адміністрації розроблено спеціальне програмне забезпечення для розрахунку розмірів пайового внеску в розвиток інфраструктури міста та підготовки договорів. Програма має й «публічну» частину, розміщену на сайті Департаменту економіки та інвестицій КМДА в розділі «Інформація про пайову участь», яка допомагає забудовникам самостійно розрахувати розмір пайової участі.

Окрім того, інформацію за об'єктами можна подивитися на GIS-карті Києва, де

відзначені будівлі, за якими були укладені договори пайової участі, та інформація про оплату пайової участі. Місто заплатило за розробку цього програмного забезпечення 2 млн грн.

Сьогодні у програмі ведеться облік усієї пайової участі, нарахування пайової участі, підготовка договорів, розрахунок регулярних поточних платежів, а також сформована база всієї передісторії щодо пайової участі. Також передбачена автоматизована система внутрішнього контролю.

Цей інструмент не просто калькулятор для розрахунку розміру пайового внеску, а по суті - система обліку. Оскільки раніше такий облік не був налагоджений, виникла заборгованість з пайових внесків в обсязі майже 2 млрд грн заборгованості.

КИЇВ

Університети третього віку набирають популярності серед столичних пенсіонерів

Університет третього віку – це навчальний заклад для пенсіонерів, який функціонує на базі районних територіальних центрів соціального обслуговування. Такі центри працюють у кожному районі столиці і набувають усе більшої популярності серед киян поважного віку.

У таких університетах функціонують факультети прикладного та художнього мистецтва, іноземної мови, психології, інформаційних технологій, хорового співу, танцювальний тощо. З початку 2016-2017 навчального року на 78 факультетах і у 43 гуртках навчаються 2022 пенсіонери. Ці територіальні центри фінансуються із бюджету міста. Викладачами виступають і працівники установи, і волонтери.

Для запису на заняття бажаним потрібно звернутися до територіального центру соціального обслуговування кожного району міста.

ІВАНО-ФРАНКІВСЬК

Місто реалізує проект
«Вуличне освітлення»

У рамках проекту комунальне підприємство «Міськвітло» замінило 2264 натрієві вуличні світильники на світлодіодні і тепер місто економить близько 620 тис. грн у рік. Нові освітлювальні прилади дозволили зменшити споживання електричної енергії на 628 тис. кВт-год. у рік. Окрім того, на 370 тис. грн зменшилися річні витрати на технічне обслуговування електричних мереж освітлення, а викиди CO₂ знизилися на 500 т/рік, SO₂ - на 4 т/р, NO₂ - на 2,3 т/р».

Загальна вартість проекту склала 8 млн 337,5 тис. грн., з яких 4 млн 337,5 тис. грн виділив міський бюджет, а 4 млн грн надала у кредит організація НЕФКО.

В ході реалізації проекту значно покращилося освітлення на території двох дитячих садків та трьох середніх шкіл.

Реконструкція зовнішнього освітлення із застосуванням парково-декоративних опор та світлодіодних світильників проведена також у скверах біля Івано-Франківського національного медичного університету та на площі Адама Міцкевича.

ГОРІШНІ ПЛАВНІ

Для опалення бюджетних
установ використовується
тепло землі та стічних вод

Як зазначив міський голова Дмитро Биков, від землі обігрівається дошкільний навчальний заклад «Золота рибка»: «Встановили новий тепловий насос «повітря-повітря», який забезпечує гаряче водопостачання, провели повну реконструкцію систем опалення закладу, що дало 20% економію тепла. Фасад садка утеплили новими термоізоляційними матеріалами, замінили старі вікна метало-пластиковими та встановили нові входні двері – і, як результат, отримали 25% еко-

номії енергоносіїв».

Підтримку у втіленні проекту надав благодійний фонд «Полтавського гірничо-збагачувального комбінату».

У Горішніх Плавнях використовують також тепло стічних вод - система теплових насосів повністю забезпечує дільницю каналізаційно-очисних споруд КП «ВУВКГ» теплом та гарячою водою. Установка дала можливість суттєво заощадити кошти, які раніше витрачалися на енергоносії для опалення.

Також у Горішніх Плавнях переобладнали центральний тепловий пункт мікрорайону № 15 під використання деревини та її відходів для підігріву води.

Примітно, що на ПП «Горішні Плавні» виготовляють твердопаливні котли та різноманітні види альтернативного палива, будують котельні та виробляють дешевше за газове тепло.

ЧЕРНІВЦІ

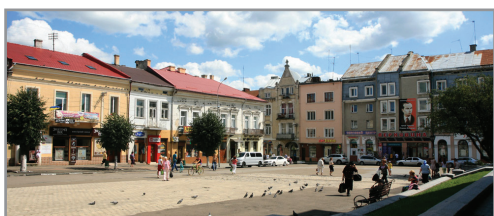
За підтримки Євросоюзу місто
розвиватиме велоінфраструктуру

У Чернівцях остаточно погоджено проект розвитку велоінфраструктури, який фінансуватимуть партнери з Євросоюзу. Протягом найближчих 14 місяців в Чернівцях та молдовському місті Єдинці з'являться велосипедні доріжки, а також буде досліджуватися якість повітря і вплив транспорту на довкілля.

Найближчим часом планується запроектувати велодоріжну мережу та розробити кошторисну документацію для її облаштування. А з травня і до кінця літа цього року будуть організовані велопробіги з Чернівців до молдовського міста-партнера. Втілити плани чернівчани планують за фінансової підтримки Євросоюзу.

ДРОГОБИЧ

Громада міста отримала сервіс для
контролю зовнішньої реклами

Від розміщення зовнішньої реклами у місті Дрогобичі, на сьогодні, доходи місцевого бюджету складають близько 160 тис грн в рік. Але, як і будь-який інший ринок, він має свої недоліки – не вся реклама розміщена легально. Для цього у Дрогобичі було запроваджено електронний сервіс «Відкрита реклама»

(«Open Adv»), який контролює зовнішню рекламу на основі відкритих даних Дрогобицької міської ради.

Інструмент контролю є базою даних у формі таблиці та мапи, за допомогою яких можна знаходити та перевіряти легальність тих чи інших рекламних носіїв. На інтернет-порталі можна отримати інформацію, обираючи типи конструкцій, площу рекламного засобу та ін. Для активних громадян міста електронний сервіс «Open Adv» пропонує вікно звернення до органів влади у відповідності до закону «Про доступ до публічної інформації».

Новий інструмент дозволить містянам контролювати розміщення рекламних засобів у місті, бізнесу – легально отримувати дозволи та допоможе створити чесний конкурентний ринок, а місту – зекономити кошти на розробку власного програмного забезпечення та краще контролювати надходження до бюджету міста.

ОДЕСА

Місто реалізує масштабні проекти завдяки
фінансовій децентралізації

На сесії Одеської міської ради 8 лютого депутати ухвалили низку змін до міського бюджету на 2017 рік. За словами директора фінансового департаменту Світлани Бедреги, завдяки фінансовій децентралізації міський бюджет розвитку постійно зростає.

Вперше місто планує закупити електричні автобуси на загальну суму 12 млн грн.

Крім того, буде продовжена робота щодо оновлення рухомого складу міського електротранспорту за рахунок придбання кузовів трамвайних вагонів з частково низьким рівнем підлоги і інших матеріалів на суму 32 млн грн.

Також за рахунок бюджету розвитку буде продовжено будівництво загальноосвітньої школи на 1000 учнів (30 млн грн), продовжено будівництво житлового будинку (20 млн грн), продовжено будівництво нових і капітальний ремонт та реконструкцію діючих дошкільних навчальних закладів (9 об'єктів) на суму 22 млн грн.

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

УКРАЇНА

АСОЦІАЦІЯ МІСТ УКРАЇНИ
СПІЛЬНИМИ ЗУСИЛЛЯМИ

**ПРОЕКТ «РОЗРОБКА КУРСУ НА ЗМІЦНЕННЯ
МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ В УКРАЇНІ» (ПУЛЬС)**

ФАХОВІ СЕКЦІЇ АМУ ОБГОВОРЮЮТЬ «ЗАКОНОДАВЧІ КАРТИ» РЕАЛІЗАЦІЇ СЕКТОРАЛЬНИХ СТРАТЕГІЙ РЕФОРМ, РОЗРОБЛЕНИХ ПУЛЬСОМ

Асоціація міст України в рамках проекту «Розробка курсу на зміцнення місцевого самоврядування в Україні» (ПУЛЬС), який реалізується за підтримки USAID, у 2017 році відновлює регулярні засідання фахових Секцій. Мета цих заходів – обговорення актуальних проблем галузі, обмін досвідом практикуючих спеціалістів, обговорення Стратегії розвитку галузі, підготовленої аналітиками ПУЛЬСу, та формування пропозицій щодо законодавчої карти реформування сектору.

Секція з питань житлово-комунального господарства працювала у Яремчі

Про законодавчу карту реформування житлово-комунального господарства та найважливіші проблеми цієї сфери йшлося під час засідання Секції Асоціації міст України з питань ЖКГ, що працювала **9–10 лютого** в Яремчі (Івано-Франківська область).

У роботі Секції взяли участь міські голови та їх перші заступники, інші посадові особи органів місцевого самоврядування, заступник директора Департаменту економіки систем життєзабезпечення Міністерства регіонального розвитку, будівництва та ЖКГ Д.Петрунін, виконавчий директор Івано-Франківського РВ АМУ Ю. Стефанчук, директор Департаменту Національного фонду охорони навколишнього природного середовища та водного господарства А.Чижевська (Польща) та мер міст Drnovice та Boskovic, член наглядової ради Союзу міст та муніципалітетів Чеської республіки П.Духачек (Чехія).

Тростянецький міський голова **Ю.Бова** акцентував увагу на питанні необґрунтованого підвищення вартості електроенергії для потреб міського господарства. На його переконання, такі дії можуть призвести до скорочення освітлення населених пунктів, зменшення кількості електричного міського транспорту на маршрутах або підняття вартості проїзду. Щоб запобігти цьому, доведеться скорочувати видатки з місцевих бюджетів на інші вкрай важливі потреби територіальних громад. Окрім того, у зв'язку із збільшенням у шість разів вартості підключення до електричних

мереж, Ю.Бова прогнозував суттєве зменшення частки малого бізнесу у економіці, відповідно – зниження надходжень до бюджетів та скорочення робочих місць.

Заступник Коростенського міського голови **Л.Якубовський** наголосив на необхідності прискорення

реалізації законодавчих ініціатив, спрямованих на врегулювання питань заборгованості за спожиті енергоносії підприємствами тепло- та водопостачання. Перший заступник Южненського міського голови **Д.Любівий** підкреслив, що різниця в тарифах за надані послуги з тепло- та водопостачання нікуди не зникла. За його словами, недосконала система перегляду тарифів не дозволяє своєчасно їх корегувати у разі зміни вартості їх основних складових – енергоносіїв, заробітної плати тощо.

Заступник Долинського міського голови **Р.Гаврилків** та керуюча справами виконавчого комітету Бурштинської міської ради **С.Видай** акцентували увагу на труднощах реалізації Закону «Про особливості здійснення права власності у багатоквартирному будинку». Для невеликих міст є проблемою відсутність конкуренції на ринку управителів житла. За невеликої активності мешканців щодо самостійного управління багатопверховими будинками, тягар обслуговування житлового фонду і далі лягає на виконавчі органи місцевого самоврядування та їхні комунальні підприємства.

Заступник директора Департаменту економіки систем життєзабезпечення Мінрегіону **Д.Петрунін** повідомив про спільну роботу Мінрегіону та АМУ щодо реалізації норм Закону України № 1730-VIII від 03.11.2016. Крім того, він надав статистичну інформацію щодо стану розрахунків у сфері ЖКГ. Так, заборгованість населення за послуги з теплопостачання сягнула 13,7 млрд. грн.

Директор Департаменту Національного фонду охорони навколишнього природного середовища та водного господарства **А.Чижевська** (Польща) розповіла про досвід реалізації невеликих проектів, які здійснюються за грантові та кредитні кошти у Польщі, Білорусії, Україні. Представник Союзу міст та муніципалітетів Чеської республіки **П.Духачек** (Чехія) поділився досвідом приведення тарифів до рівня ринкових, розповів про перешкоди, з якими довелося стикнутися під час цього процесу. Окрім того, учасники Секції активно спілкувалися з ним і щодо системи управління сферою ЖКГ у Чехії.

За наслідками обговорення учасники засідання Секції:

1. Підтримали прийняття Закону України «Про заходи, спрямовані на врегулювання заборгованості теплопостачальних та теплогенеруючих організацій та підприємств централізованого водопостачання і водовідведення за спожиті енергоносії» та розроблені Мінрегіоном і погоджені АМУ проекти нормативно-правових актів, спрямованих на реалізацію положень цього Закону.

2. Висловили категоричну незгоду з прийнятими НКРЕКП постанов щодо підвищення вартості електроенергії для забезпечення зовнішнього освітлення та потреб міського електричного транспорту. Ухвалили доручити модератору засідання Секції забезпечити від імені АМУ підготовку відповідного звернення до перших осіб держави з вимогою скасувати прийняті постанови.

3. Підтримали позицію АМУ щодо потенційно небезпечних наслідків прийнятої Урядом постанови № 803 від 11.11.2017 (щодо соціальних нормативів, затверджених органами місцевого самоврядування та норм споживання), які полягають у зростанні додаткового фінансування сфери з місцевих бюджетів та демотивації населення до встановлення будинкових і квартирних приладів обліку спожитих послуг.

4. Обговорили Законодавчу карту реформування житлово-комунального господарства, до якої були висловлені окремі зауваження. Доручивши модератору заходу забезпечити доопрацювання висловлених пропозицій, учасники Секції затвердили Законодавчу карту.

5. Обговорили запропоновані до розгляду законопроекти, серед яких особливо жваво підтримали проект закону про забезпечення комерційного обліку газу (№ 5722). Проблема спонукання до встановлення будинкових лічильників газу замість квартирних операторами газорозподільчих систем є актуальною та повсюдною, прийняття цього законопроекту її вирішить.

6. Погодилися з тим, що АМУ не повинна виступати ініціатором залучення підприємств сфери ЖКГ до асоціацій роботодавців, вона повинна залишатися в цій ситуації нейтральною. Для уникнення судових позовів щодо необґрунтованого використання підприємствами ЖКГ норм Галузевої угоди, модератору засідання Секції доручено підготувати інформаційне звернення до органів місцевого самоврядування з описом проблеми, шляхів вирішення та можливих наслідків.

7. Підтримали ініціативу щодо паралельного доопрацювання проектів двох документів: Концепції реалізації державної політики у сфері теплопостачання (розроблена Мінрегіоном) та Законодавчої карти реформування ЖКГ (в частині галузі теплопостачання), яка розроблена АМУ. Обидва документи містять багато схожих положень та направлені на подолання кризових явищ у галузі теплопостачання. Таким чином, при опрацюванні Концепції реалізації державної політики у сфері теплопостачання АМУ запропонує врахувати в ній положення Законодавчої карти реформування житлово-комунального господарства.

Секція з питань місцевого економічного розвитку працювала у Харкові

Про план реалізації Стратегії місцевого економічного розвитку АМУ та Законодавчу карту реформування галузі «Сталий економічний розвиток» йшлося під час засідання Секції Асоціації міст України з питань місцевого економічного розвитку, що відбулося **13-14 лютого у Харкові**.

Участь у засіданні взяли народний депутат України **А.Денисенко**, представники територіальних громад з різних регіонів України, керівники

економічних служб органів місцевого самоврядування обласних центрів та ін.

Фахівці детально обговорили всі пункти плану реалізації Стратегії місцевого економічного розвитку АМУ та Законодавчу карту реформування галузі та висловили пропозиції щодо вдосконалення цих доку-

ментів, які будуть враховані при розробці відповідних нормативно-правових актів.

Серед важливих тем, які були розглянуті під час засідання Секції, – фінансування об'єднаних громад, створення в містах індустріальних парків, розширення повноважень і підвищення статусу органів місцевого самоврядування. Також розглядалися питання вдосконалення взаємодії потенційних інвесторів з органами місцевого самоврядування, спрощення процедури залучення інвестицій і отримання необхідних погоджень як на рівні держави, так і на рівні регіонів. «Питання інвестиційних можливостей будь-якого міста дуже важливе. Велику роль у цьому відіграє місцева влада. Тому що саме вона показує, чим привабливе для інвесторів місто», – зазначив аналітик АМУ **І.Пітцик**.

Учасникам засідання було представлено Стратегію розвитку Харкова до 2020 року «Харків – територія успіху». Заступник директора департаменту – начальник управління інвестиційного розвитку та іміджевих проектів Департаменту у справах сім'ї, молоді та спорту Харківської міської ради **В.Грецька-Миргородська** зазначила, що питання інвестиційної привабливості Харкова прописані у Стратегії розвитку міста, яка була прийнята торік на сесії міської ради. «Наскільки працює Стратегія, ми будемо оцінювати вже у кінці 2017 року. Але ми вже почали її реалізацію. Ми взяли за основу побажання громадськості, разом з експертами з різних сфер ми визначили найбільш важливі моменти для розвитку міста, які відображені в цьому документі», – повідомила **В.Грецька-Миргородська**.

Фахівці обговорили проблемні питання місцевого економічного розвитку. Зокрема, реалізацію житлової програми Харкова, фінансові стимули економічного розвитку громад, механізм розподілу коштів Державного фонду регіонального розвитку та субвенції для об'єднаних територіальних громад, підвищення інституційної спроможності органів місцевого самоврядування в сфері місцевого економічного розвитку, розширення мережі громадських та комунальних організацій розвитку міст, повноваження органів місцевого самоврядування щодо захисту прав споживачів та інші.

РОЗ'ЯСНЮЄ:

АНАЛІТИЧНИЙ ЦЕНТР
АСОЦІАЦІЇ МІСТ УКРАЇНИ**Чи можуть ОТГ утворювати структурний підрозділ з питань ведення Державного реєстру виборців?**

Відповідно до статті 14 Закону України «Про Державний реєстр виборців» органом ведення Реєстру є:

- 1) у районі, районі в місті Києві, місті Севастополі - відповідний структурний підрозділ апарату районної, районної у місті державної адміністрації;
- 2) у місті обласного (республіканського в Автономній Республіці Крим) значення без районного поділу - відповідний виконавчий орган міської ради;
- 3) у районі в місті обласного значення з районним поділом - відповідний виконавчий орган районної у місті ради або відповідний структурний підрозділ створеного у районі виконавчого органу міської ради.

Таким чином, структурний підрозділ з питань ведення Державного реєстру виборців може бути утворений лише у міській ОТГ, адміністративним центром якої є місто обласного значення. Наприклад, такий підрозділ утворено у Лиманський міській ОТГ. В інших ОТГ підстави для утворення вказаних структурних підрозділів відсутні.

Якщо особа, яка обіймала виборну посаду в органі місцевого самоврядування попереднього скликання, знову обрана на цю ж посаду під час місцевих виборів (або на першій сесії ради нового скликання), як оформити трудові відносини з цією особою? Чи потрібно робити у трудову книжку працівника запис про звільнення?

Ні, запис про звільнення у описаній ситуації робити не потрібно.

Відповідно до ч. 1 ст. 42 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» повноваження сільського, селищного, міського голови починаються з моменту оголошення відповідною сільською, селищною, міською виборчою комісією на пленарному засіданні ради рішення про його обрання. Повноваження сільського, селищного, міського голови закінчуються в день відкриття першої сесії відповідної сільської, селищної, міської ради, обраної на наступних чергових місцевих виборах, або, якщо рада не обрана, з моменту вступу на цю посаду іншої особи, обраної на наступних місцевих виборах, крім випадків дострокового припинення його повноважень.

Отже, якщо особа обрана на посаду сільського, селищного, міського голови повторно, з моменту оголошення головою ТВК рішення про обрання цієї особи, його попередні **представницькі** повноваження як голови припиняються, і одразу (з цього ж моменту) починаються нові **представницькі** повноваження як голови. Тобто зміниться лише строк повноважень голови, а його трудові відносини перериватися не будуть.

У розумінні трудового законодавства з сільським, селищним, міським головою укладається строковий трудовий договір, який закінчується чи продовжується з настанням певної події – оголошення результатів голосування на першому пленарному засіданні ради. Таким чином, у даному випадку строковий трудовий договір з цією особою не припиняється, а змінюється. Він продовжується в силу закону на новий період.

Більше того, зробити запис про звільнення і прийняття на посаду одним днем неможливо, адже запис про звільнення робиться у один день, а запис про прийняття на посаду – у день, наступний за днем звільнення.

У зв'язку із цим в органах місцевого самоврядування абсолютно правильно склалася усталена практика, коли у разі обрання (переобрання на новий строк) на посаду сільського, селищного, міського голови однієї і тієї самої особи **запис про припинення повноважень та звільнення з посади до її трудової книжки не вноситься, а лише робиться запис про обрання на новий строк повноважень.** Датою запису буде дата пленарного засідання ради, на якому було оголошено про обрання такої особи сільським, селищним, міським головою. Підставою для внесення цього запису буде дата та номер рішення відповідної територіальної виборчої комісії про обрання голови. Аналогічною буде ситуація, якщо:

- голову (заступника голови) районної (районної у місті, обласної) ради, секретаря сільської, селищної, міської ради **переоберуть** на першому ж пленарному засіданні ради нового скликання;

- дата початку перезатвердження на посади заступників сільського, селищного, міського голови, керуючого справами (секретаря) виконавчого комітету сільської, селищної, міської ради співпадає з датою формуванням нового персонального складу виконавчого комітету сільської, селищної чи міської ради.

Яким чином оформляється звільнення сільського, селищного голови територіальної громади, яка увійшла до об'єднаної територіальної громади, та покладення на нього обов'язків старости до обрання старости на перших виборах?

У селах, селищах, в яких знаходилися органи місцевого самоврядування територіальних громад, що об'єдналися, старостою, до обрання на перших виборах старости, визнається особа, яка здійснювала повноваження сільського, селищного голови відповідної територіальної громади до об'єднання (пункт 3 Прикінцевих положень Закону України «Про добровільне об'єднання територіальних громад»). Така особа може бути визнана старостою лише за її письмовою згодою (стаття 32 Кодексу законів про працю України).

У разі відсутності згоди колишнього сільського, селищного голови або наявності у нього обмежень, які не дозволяють йому займати таку посаду, він підлягає звільненню. Згідно частини 1 статті 42 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» повноваження сільського, селищного голови закінчуються в момент вступу на цю посаду іншої обраної відповідно до закону особи. У разі закінчення строку повноважень у трудовій книжці сільського, селищного голови робиться запис: «Звільнений у зв'язку із закінченням строку повноважень, частина 1 статті 42 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» із зазначенням дати звільнення та порядкового номеру запису.

Оскільки безпосередньо сільський, селищний, міський голова новоутвореної громади призначає на посади працівників органів місцевого самоврядування (пункт 2 частини 4 статті 42 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні»), то відповідне засвідчення вступу колишнього сільського, селищного голови на посаду старости відбувається розпорядженням новообраного сільського, селищного, міського голови. Таким чином, у день проведення першої сесії ради об'єднаної територіальної громади, видається розпорядження, яке містить наступне формулювання: «Визнати таким, що набув повноважень старости _____ (зазначається

найменування населеного пункту, в якому знаходилися органи місцевого самоврядування) _____ (прізвище, ім'я, по батькові) на строк до набуття повноважень старости, обраного на перших виборах, на підставі пункту 3 Прикінцевих положень Закону України «Про добровільне об'єднання територіальних громад». Про вказане робиться відповідний запис у трудовій книжці із зазначенням дати та порядкового номеру запису.

У тому випадку, коли колишній сільський, селищний голова територіальної громади, що ввійшла до складу об'єднаної територіальної громади:

- 1) не погодився (відмовився) бути старостою;
- 2) був обраний депутатом місцевої ради об'єднаної територіальної громади та отримав відповідний депутатський мандат, виконуючою обов'язки старости у такому населеному пункті не може бути призначено іншу особу, староста буде обраний лише на перших виборах старости. Така позиція ґрунтується на тому, що пункт 3 Прикінцевих положень Закону України «Про добровільне об'єднання територіальних громад» передбачає виконання обов'язків старости до перших виборів лише тими особами, які здійснювали повноваження сільського, селищного голови відповідної територіальної громади до об'єднання.

Чи необхідно сільському голові, який був на цій посаді 3 скликання (до того вчитель) та не обраний на голову ОТГ, виплачувати заробітну плату протягом 6 місяців?

Відповідно до статті 12 Закону України «Про службу в органах місцевого самоврядування» **на сільських, селищних, міських голів поширюються повноваження та гарантії депутатів рад**, передбачені законом про статус депутатів рад, якщо інше не встановлено законом.

Статтею 33 Закону України «Про статус депутатів місцевих рад» передбачено, що депутату місцевої ради, який працював у раді на постійній основі, після закінчення **таких повноважень надається попередня робота (посада), а за її відсутності - інша рівноцінна робота (посада) на тому самому або, за згодою депутата, на іншому підприємстві, в установі, організації.**

У разі неможливості надання відповідної роботи (посади) на період працевлаштування за колишнім депутатом місцевої ради зберігається, але не більше шести місяців, середня заробітна плата, яку він одержував на виборній посаді у раді, що виплачується з відповідного місцевого бюджету. У разі, якщо колишній депутат місцевої ради має право на пенсійне забезпечення або йому призначена пенсія за віком, по інвалідності, у зв'язку із втратою годувальника, за вислугу років відповідно до закону, за ним не зберігається середня заробітна плата, яку він одержував на виборній посаді в раді.

З огляду на викладене, вважаємо, що за колишнім сільським головою у разі неможливості надання йому відповідної роботи (посади) на період працевлаштування зберігатиметься (крім випадку коли голова має право на призначення пенсії або йому призначена пенсія), але не більше шести місяців, середня заробітна плата, яку він одержував, працюючи на посаді сільського голови, що виплачуватиметься йому з відповідного місцевого бюджету.

**УВАГА! КОНСУЛЬТАЦІЮ ЕКСПЕРТІВ АМУ МОЖНА ОТРИМАТИ,
НАДІСЛАВШИ ЗАПИТ У БЛОЦІ “КОНСУЛЬТАЦІЇ”
НА САЙТІ АСОЦІАЦІЇ AUC.ORG.UA**

*Європейський досвід

10 великих європейських міст прагнуть стати вільними від автомобілів

Рішення про заборону в'їзду приватних автомобілів у окремі центральні райони сьогодні стало настільки популярним серед великих європейських міст, що важко відслідкувати і описати кожний випадок. Європейські мегаполіси декларують наміри перетворити деякі центральні квартали у пішохідні зони, де практично не їздитимуть автомобілі і, відповідно, буде чисте повітря. Деякі міста вже просунулися на цьому шляху досить далеко і успішно реалізують заплановане.

Осло

Столиця Норвегії кілька років тому оприлюднила мету - відмовитись від використання автомобілів. У заявах міської влади йдеться про те, що до 2019 року планується ввести заборону на в'їзд приватних автомобілів у центр міста. Ще через шість років вступить в дію Норвезьке загальнонаціональне рішення про заборону машин у центрі міст.

Міська влада Осло прагне створити місто, яке буде зеленішим і теплішим для всіх. Життя у місті має бути динамічним, повітря чистим, середовище для пішоходів та велосипедистів – кращим.

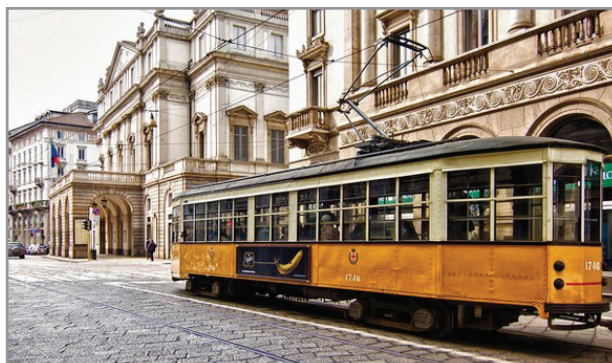
Центр міста без авто стане більш доступним, буде більше місць для життя та зустрічей. Міський простір площею 1,7 кв. км буде трансформовано у зручне і комфортне міське середовище протягом 2015-2019 року.

Заборона авто у центрі міста буде запроваджуватися покроково. Так протягом 2017 року мають зникнути близько 600 паркувальних місць, а протягом 2018 року кілька вулиць стануть повністю пішохідними, а їздити по них зможуть лише велосипеди.

Столиця потужно інвестує у розвиток громадського транспорту. Так вже замінили більше 50 км доріг, на яких раніше домінували авто, велосипедними проїздами.

Мілан

Мілан, друге за значенням місто Італії, вже має систему оплати користування дорогами в центрі міста. Натомість міська влада оголосила кінцеву мету: «перетворити увесь історичний центр у пішохідну зону». Основна ідея полягає у об'єднанні площі П'яцца делла

Скала з двома іншими пішохідними зонами і поступовому охопленні інших районів міста. Ці зміни та деякі кроки із заборони вїзду автомобілів у районі Навільї та площі П'яца Міссорі пророкують для міста нове майбутнє, в якому людина матиме пріоритет. Чітких термінів реалізації задуманого не визначено – вулиці поступово, крок-за-кроком, звільнятимуться від машин.

Дублін

Столиця Ірландії реалізує проєкт з бюджетом у 150 мільйонів євро, результатом якого має стати заборона вїзду автомобілів до деяких центральних кварталів у 2017 році. Модель, яку прагне запровадити місто: кожна п'ята людина їздить на роботу через центр міста на приватному авто, інші жителі - на громадському транспорті (55%), на велосипеді (15%) та йдуть пішки (10%).

Париж

У Парижі обмеження руху автомобілів – не новина. Коли навесні 2014 року французька столиця вперше на один день заборонила пересування автомобілями з непарними номерами, результатом стало відчутне зниження трафіку та кількості викидів. Наступний тимчасовий захід із заборони авто було проведено восени, і надалі

міська влада почала впроваджувати подібні зміни на довгостроковій основі: починаючи з літа 2016 року вздовж правого берега річки Сена влаштовано пішохідну зону.

Окрім того, місто хоче взагалі заборонити пересування автомобілів у центральних районах. Починаючи з липня 2016 року водіям, які мають машини старші за 1997 рік випуску, не дозволяється заїжджати у центр міста у робочі дні.

Париж планує до 2020 року подвоїти кількість велосипедних доріжок та визначити вулиці для електричних машин.

Мадрид

Саме в Мадриді розроблено один з найкращих планів усунення автомобілів з центру міста. В 2015 році іспанська столиця почала виписувати штраф водіям, які або не проживають в центрі, або не мають гарантованих місць на офіційній парковці. Впровадження цієї норми більш ніж удвічі збільшило існуючу зону обмеженого доступу автотранспорту в центрі міста. Усі ці кроки базуються на прописаних

у генеральному плані цілях, де пріоритет надається пішоходам.

До 2020 року Мадрид планує звільнити від авто 2 кв. км центру міста та разом з архітекторами переобладнати 24 найнавантаженіші вулиці у пішохідні.

Ця ініціатива є частиною міського «плану сталої мобільності», який передбачає зменшення використання авто з 29% до 23%. Водії, які ігнорують нові правила, сплачуватимуть штрафи у 100 дол. США, а за машини, що більше забруднюють повітря, призначається підвищена ціна за паркування.

Брюссель

На початку 2014 року завантажена автотранспортом бельгійська столиця проголосила план перетворення дороги з чотирма смугами у пішохідний променад.

Наразі Брюссель має другу за розміром (після Копенгагена) вільну від авто територію у Європі. Більшість вулиць навколо цен-

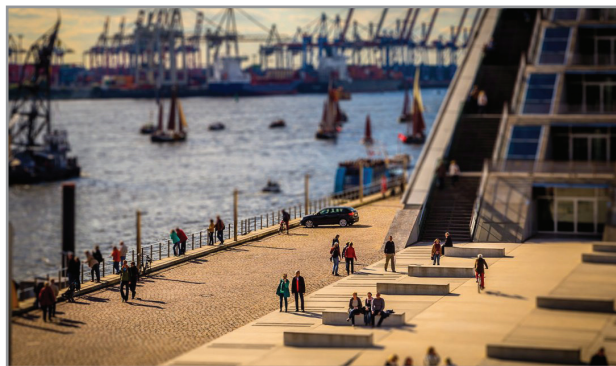
тральної міської площі є пішохідними.

Ще у 2002 році місто започаткувало ініціативу «Тиждень мобільності», яка заохочувала городян користуватися громадським транспортом замість приватних авто.

Брюссель постійно шукає більше можливостей для розширення вільної від авто зони. Одна з таких пропозицій передбачає перетворення популярних чотирисмугових бульварів у пішохідні вулиці. У лютому минулого року міська влада оголосила, що дивельним авто, випущеним до 1998 року, буде заборонено їздити містом з 2018 року.

Гамбург

Міська влада намагається зробити так, щоб було простіше не їздити на авто. Це німецьке місто планує зробити пішу ходу і велосипед доміантними «видами транспорту». Протягом наступних двох десятиріч буде суттєво зменшено кількість автомобілів завдяки дозволу у деяких зонах пересуватися лише пішки або на велосипеді.

Проект, що називається «зелена мережа», спрямований на об'єднання у єдиний ланцюг зон, яких жителі можуть дістатися без авто. До 2035 року мережа має покрити 40% території Гамбургу і включатиме парки, ігрові майданчики, спортивні поля та кладовища.

Копенгаген

Велосипеди продовжують «правити» на дорогах Копенгагена. Сьогодні половина жителів міста їздять на велосипедах на роботу щодня. Це відбувається завдяки зусиллям міської влади щодо запровадження пішохідних зон, які розпочалися у 1960-х роках. Данська столиця нині має більше 300 км велодоріжок і найнижчий у Європі відсоток

власників приватних авто.

Остання мета – побудувати «суперхайвей» для велосипедів, який з'єднає місто з передмістями. Перші 28 км такої дороги вже відкрито у 2014 році і ще 11 буде введено в дію до 2018 року. Також місто прагне до 2025 року стати вуглецево-нейтральним.

Афіни

Столиця Греції також приєднується до заборони дизельних авто. У грудні 2016 року місто оголосило, що до 2025 року буде заборонено їздити центром на дизельних автомобілях.

Ініціатива має на меті покращити якість повітря в місті. Сьогодні в Афінах заборонено дизельним авто їздити центральною частиною міста у певні дні, у відповідності до номерів машин.

Лондон

Так само, як і Париж, Лондон планує до 2020 року заборонити дизельні авто. Сьогодні міська влада забезпечує використання дизельних двигунів через запровадження плати у 12, 5 дол. США у день для авто, які заїхали у центр у час пік. Ця плата називається «податок на затори». Окрім того, місто хоче створити зони з мінімальними викидами, де будуть заборонені всі дизельні авто.

Огляд підготовлено за матеріалами сайтів:

<http://www.businessinsider.com>, <http://www.citylab.com/>, www.fastcoexist.com

Мирослав Пітцик:

Нарешті відбувся довгоочікуваний день місцевого самоврядування у Верховній Раді

Верховна Рада прийняла законопроекти, що впливають на хід децентралізаційної реформи та діяльність об'єднаних громад. Про їх важливість для нашої країни та проблеми, які ще належить вирішити, розповідає Виконавчий директор Асоціації міст України Мирослав Пітцик. Інтерв'ю опубліковане на сайті АМУ 10 лютого.

Мирослав Васильович, як Ви оцінюєте вчорашню роботу Верховної Ради?

Учора нарешті відбувся довгоочікуваний день місцевого самоврядування у Верховній Раді. Ми дякуємо народним депутатам Олександру Дехтярчуку, Альоні Шкрум, Миколі Федоруку, які доповідали децентралізаційні законопроекти, та всім депутатам, які проголосували за такі важливі за-

кони для подальшого здійснення реформ.

Народні депутати прийняли у другому читанні та в цілому законопроект № 4742, який унормовує статус старости, визначає коло повноважень тощо в межах об'єднаної територіальної громади, яка має у своєму складі декілька населених пунктів.

Звичайно, що села і селища знаходяться на певній відстані від центру громади. Тож має бути посадова особа, яка є членом виконкому об'єднаної громади і представлятиме інтереси всіх жителів села або селища в об'єднаних територіальних громадах. Де саме вводиться посада старости – визначить рада об'єднаної громади в залежності від наявних ресурсів, від відстані, на якій знаходяться центр об'єднаної громади цього поселення.

Ще один важливий для місцевого самоврядування законопроект № 4772 щодо добровільного приєднання нових поселень до об'єднаної територіальної громади. Ті села, які спочатку не захотіли об'єднуватися, тепер розуміють, що втрачають. Можливості об'єднаної громади набагато більші, вони почали розвиватися. Побачивши це, окремі села висловили бажання приєднатися до вже створених об'єднаних громад.

Тепер законодавці надали право людям з поселень, які запізнилися з об'єднанням в спроможну громаду, чи з інших причин не хотіли цього робити на початковому етапі, приєднатися до вже створеної об'єднаної громади.

Але тут є один підводний камінь. В цьому законопроекті, який Асоціація міст України від самого початку підтримувала, були два критерії, що дозволяють громадам за спрощеною процедурою приєднуватися до вже створеної об'єднаної громади.

А в прийнятому законі залишився лише один - в об'єднаній громаді повинно проживати не менше половини мешканців від кількості, передбаченої Перспективним планом формування громад області. Але в проекті закону передбачалося, що об'єднана громада матиме такий статус лише у тому випадку, коли більше половини населених пунктів входять до неї відповідно до Перспективного плану. Тоді громадам було б зрозуміло до кого приєднуватися. Отже, прийнятий закон містить один критерій – чисельність населення.

Які можуть бути ризики через це?

Може виникнути серйозна проблема. Скажімо, в районі, переважно, населення зосереджено в районному центрі. І райцентр разом з сусіднім селом можуть вже складати половину населення району. А ось 15 чи 20 сіл, які знаходяться трохи далі від райцентру, не увійшли в цю об'єднану громаду. Оскільки не тільки люди, але й економіка зосереджена якраз в центрі об'єднаної громади, то, відповідно, всі податкові надходження, які раніше розподілялися по всьому району, будуть йти тільки в цю об'єднану громаду, а навколишні поселення лишаються фактично без коштів на соціальну, житлово-комунальну інфраструктуру.

Як будемо виходити з цього становища?

Не знаю. Але наша українська хитрість така: щоб набути статус об'єднаної територіальної громади і, відповідно, отримати додаткові ресурси, будуть домовлятися з сусіднім селом і створювати об'єднану громаду, а що буде з іншими селами – нікого не цікавить.

Але загалом, прийняття законопроекту №4772 – це важливий крок, який надає право приєднуватися до спроможних громад тим населеним пунктам, які з якихось причин не встигли цього зробити раніше.

А щодо виходу населених пунктів з об'єднаних громад?

Наразі це питання законодавчо не врегульоване. На мою думку, зараз ставити його недоречно. Справа у тому, що формування нового адміністративно-територіального устрою держави – це прерогатива Верховної Ради та державних органів влади. Але ми пішли дуже ліберально, демократично – дали можливість громадам самим визначатися, чи вони хочуть об'єднуватися чи ні. На перших етапах так може бути, якщо це об'єднання відбувається відповідно до планів, які розробили науковці, а далі має працювати закон.

Як в ідеалі мають об'єднуватися громади?

Є закони урбаністики, які говорять, що містечко з населенням 10 тисяч має сильний економічний вплив на населені пункти у радіусі 10 кілометрів. Люди з сіл, які потрапляють у це коло, себе більше ідентифікують з жителями містечка, ніж з мешканцями села. Тому що вони їздять на роботу у те містечко, возять інколи дітей туди у школу, оскільки там якісніша освіта. Сільські жителі економічно, психологічно пов'язані з районним центром. Хоча будинки мають в селах, ведуть сільське господарство, але врожай продають знову ж таки у містечку. Тому формування спроможних громад як раз відбувалося за основними законами урбаністики.

Сьогодні стоїть питання об'єднати ресурси, людський інтелект, майно, землю, для того, щоб бути привабливими для інвестора. Тоді створюватимуться нові робочі місця, люди отримають роботу близько до дому. Таким чином, ми зможемо якраз зберегти села.

Тобто, громадам доведеться конкурувати між собою за інвесторів?

Так. В усьому світі конкуренція відбувається не лише між людьми, а й між громадами. Адже інвестори – це робота, зарплата, кошти в бюджет, можливість розвитку. За стандартами Європейського Союзу, конкурентоспроможними вважаються громади з населенням близько 200 тисяч осіб. Ось тоді можна сподіватися, що з'явиться потужний інвестор.

Наведу конкретний приклад. У Норвегії є містечко з населенням майже 80 тисяч, воно має міжнародний морський порт, у 40 кілометрах є ще одне містечко, де мешкають 50 тисяч людей, і де є міжнародний аеропорт. Ці два населених пункти створюють об'єднану громаду, до якої приєднуються й навколишні поселення. Така громада є привабливою для інвесторів, може конкурувати з іншими громадами на світовому ринку. Інвестори зацікавлені, щоб розмістити там потужне виробництво, адже людські ресурси та логістика це дозволяють.

Тому важливо, щоб сьогодні, коли ми формуємо спроможні громади, чітко бачити перспективи їхнього розвитку. Чи буди це об'єднання ефективним, корисним для мешканців населених пунктів. Але ж якщо в селі не буде роботи, люди покинуть свої домівки та поїдуть на заробітки в інші міста, навіть в інші держави.

Тому децентралізаційна реформа як раз і потрібна для того, щоб зберегти, у першу чергу, села. Подекуди опоненти нам закидають, що ми створюємо об'єднані громади, забираючи більшість ресурсів до районного центру, що ми таким чином знищуємо навколишні села. Це не так. Якщо людина має в 10-20 кілометрах від свого будинку роботу, то вона однозначно залишиться жити в своєму селі.

Парламент прийняв законопроект про службу в органах місцевого самоврядування. Які там важливі новели?

Законопроект № 2489 містить багато нововведень: новий поділ посад в органах місцевого самоврядування на категорії, зміни щодо оплати праці, преміювання та заохочення, вимоги до рівня професійної компетентності особи, яка претендує на зайняття посади в органах місцевого самоврядування тощо.

Найголовніше, на мою думку, – можливість введення посади управлінця в органах місцевого самоврядування. Це буде керуючий справами виконавчого комітету об'єднаної громади. Сьогодні міський голова – це не завжди управлінець, це найчастіше політик. Якщо людина вміє гарно говорити, переконувати людей, це не означає, що вона вміє управляти містом, знає всі тонкощі житлово-комунального господарства, досконало розбирається в галузях освіти, охорони здоров'я тощо. Це має знати сіті-менеджер. Для того, щоб управляти містом, треба бути професіоналом, потрібно розбиратися не у політиці, а у тому, як треба забезпечувати життєдіяльність міста.

Де громади шукатимуть сіті-менеджерів, але ж у нас таких фахівців не готують?

Таких фахівців доведеться готувати, і швидко це не робиться. Як свідчить практика, щоб стати справжнім мером-господарником, треба два терміни побути на цій посаді. Тільки через десять років людина знає, як слід управляти громадою. А до цього вона лише опирається на підказки радників в різних сферах.

Через те, що у нас часто змінюються мери, у нас роками не вирішуються проблеми в містах. Міським головам, які за логікою, мають бути сіті-менеджерами, треба п'ять років щоб увійти в курс справ, а потім ще п'ять років вчитися як реаль-

но управляти. Тобто, лише через десять років людина може стати кваліфікованим управлінцем. Але на той час змінюється політична кон'юнктура, і громадяни перебирають свого голову.

Але тепер ми це змінили – посада керуючого справами виконавчого комітету об'єднаної громади закріплена в законодавстві. Наступне завдання для всіх, у тому числі і для Асоціації міст України, – розробити відповідні навчальні програми, відправити цих людей на стажування в сусідні країни щоб вони подивитися як ці люди працюють. І тоді ми реально матимемо управлінців, які незалежно від політичних змін, управлятимуть громадою як належить.

Зауважу, що у в нашій країні такі управлінці є, раніше їх називали мери-господарники. Перед тим, як очолити місто, людина працювала в відділах чи управліннях міської ради, знайомилися з усією «кухнею». Але сьогодні ці люди навряд чи збираються балотуватися на чисто політичні посади мерів. Але їхнім досвідом можна скористатися.

Які децентралізаційні законопроекти Верховна Рада ще має прийняти?

Залишився не прийнятим законопроект №5520 про об'єднання територіальних громад, розташованих на територіях суміжних районів. Вчора, на жаль, депутатам не вистачило часу, щоб його розглянути. Цей законопроект важливий для місцевого самоврядування, оскільки регулює приєднання сіл до міст обласного значення або зміну меж районів. Зраза якщо село з одного району хоче приєднатися до містечка або селища з другого району, то за чинним законодавством цього не можна робити.

У нас близько 40 громад, які вже прийняли рішення про формування спроможних громад, але вони не можуть реалізувати своє право – обрати голову і депутатів об'єднаної громади лише через те, що відсутнє законодавче право на таке об'єднання. Ці громади вже кілька років чекають на цей законопроект. Деякі з них, не дочекавшись законодавчих змін, відмовляються від свого рішення.

Коли село об'єднується з містом обласного значення – це найперспективніше об'єднання. Місто обласного значення, по-перше, має відповідну інфраструктуру, прямі бюджетні відносини з державним бюджетом. Тобто, об'єднана громада може відразу досить ефективно почати функціонувати. Сподіваюся, народні депутати не відкладатимуть цей законопроект у довгу шухляду.

*Інтерв'ю підготувала Олена Доспехова,
менеджер з комунікацій АМУ*